

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นแต่ละยุคสมัย เมื่อเทคโนโลยี เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของมนุษย์จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีทำให้โลกเป็นสังคมไร้พรมแดน ผู้คนที่อาศัยตามที่แตกต่างกัน ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน รับรู้ แลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ และปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ความรู้ และประสบการณ์ ที่เกิดจากการเรียนการสอนในห้องเรียนไม่เพียงพอกับสถานการณ์ของสังคมปัจจุบัน กระบวนทัศน์ทางการศึกษาจึงได้รับเปลี่ยนจากการเน้นการสอนจากการท่องจำสู่กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการสังเคราะห์เนื้อหาสาระจากแหล่งข้อมูลรอบด้าน ซึ่งกระบวนทัศน์นี้สอดคล้องกับสมรรถนะของเทคโนโลยีอันจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ส่งผ่านสาระการเรียนรู้ และเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ประตูแห่งโลกการเรียนรู้ โดยทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ ฟังพอใจในการเรียนรู้และเป็นแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้ที่สืบเนื่องไปตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 8)

ดังจะเห็นได้จาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระปณิธานอันแน่วแน่ในการที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของประชาชน ทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหลายรูปแบบในโครงการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 1)

งานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ชี้ให้เห็นว่าสาเหตุหลัก ส่วนหนึ่งของปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย คือ การที่ระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นระบบที่ไม่เอื้อต่อการสร้างความรับผิดชอบ (Accountability) หลักสูตร และ

การขาดแคลนครู ครูสามารถจัดการเรียนรู้ในทุกสาระได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนและครูได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย นักเรียนและครูมีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การนำเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning) มายกระดับคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology : DLIT) มาดำเนินงาน โดยเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษา โดยมีการจัดสภาพการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ของครูอย่างครบถ้วน ทั้งกระบวนการออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นกระบวนการสร้างความรู้ จากการลงมือปฏิบัติ เนื้อหา ตลอดจนสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดเรียนการสอน อันจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ลดช่องว่าง และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับประชาชนไทยทุกคน อันเป็นการดำเนินการตามรอยเบื้องพระยุคลบาทและสนองพระราชดำริ ในการที่จะพัฒนาการศึกษาไทยให้เจริญก้าวหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 3)

นับจากอดีตถึงปัจจุบัน สังคมไทยยังคงให้ความสำคัญต่อ “ครู” ว่าเป็นบุคคลที่จะส่งเสริมและสรรค์สร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเมื่อสถานการณ์การเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริม พัฒนาและยกย่องเพื่อร่วมกันปกป้องและเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็ก หรือผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมอันดีงาม รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นคนดีของชุมชน สังคมและประเทศชาติ (วรการณีย์ สามโกเศศ และคณะ, 2553 หน้า 10)

ในโลกที่เปลี่ยนแปลงไป แม้ “ครู” ยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา แต่การที่ครูจะทำหน้าที่ ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างสมบูรณ์ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกระบวนการ “ยกระดับคุณภาพครูไทย” เพื่อให้เป็น “ครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21” ได้อย่างแท้จริง (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2557 หน้า 3)

การพัฒนาครูเป็นหน้าที่ของต้นสังกัด และมีองค์กรกลางด้านนโยบาย และส่งเสริมการพัฒนาครู ที่ยังคงต้องการการกระจายการพัฒนาไปที่สถานศึกษาโดยตรง ตามความต้องการในการพัฒนาที่แท้จริงของครู ความเสมอภาค ในโอกาสได้รับการพัฒนาระหว่างครูในเมืองและครูในชนบท ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูในโรงเรียนขนาดกลางหรือขนาดเล็ก โดยเฉพาะนวัตกรรมพัฒนาที่หลากหลายที่ให้ความสำคัญ

ว่า ครู คือผู้เรียนที่ต้องแสวงหาและได้รับการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง เพื่อศิษย์ที่มีคุณภาพ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2557 หน้า 9)

โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ได้ดำเนินการปรับปรุง พัฒนา และสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียน บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร ในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งผ่านการดำเนินการตามโครงการนิเทศ ภายใน ทั้งผ่านกิจกรรมสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับครอบครัวชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์กรต่างๆ (โรงเรียนห้วยทรายวิทยา, 2557, หน้า 5)

แนวทางการพัฒนาในอนาคต ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อ เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอนต่างๆ ที่ทันสมัย และการสืบค้นแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มากขึ้น เพื่อนำมา จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน (โรงเรียนห้วยทรายวิทยา, 2557, หน้า 7) เพื่อให้การจัดการ เรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคข้อมูลข่าวสาร ในปัจจุบัน สามารถพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการส่งเสริมและพัฒนาครู นวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษา (โรงเรียนห้วยทรายวิทยา, 2557, หน้า 4) ครูผู้สอน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการนำสื่อออนไลน์มาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน เนื่องจากขาดทักษะในการนำสื่อที่มีอยู่บนโลกออนไลน์มาใช้ในการ จัดการเรียนรู้ หากบุคลากรหรือครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ผ่าน สื่อออนไลน์แล้ว จะสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งเป็นแนวทางอีกแนวทางหนึ่ง ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ และความสนใจของผู้เรียน ตาม นโยบายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (เกษม นรภาร, สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2558)

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียน ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ในการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่บนอินเทอร์เน็ต มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการ เรียนรู้ให้กับนักเรียน มีทักษะความรู้ความสามารถในการเลือกใช้สื่อออนไลน์ และนำสื่อ

ออนไลน์ไปใช้จัดการเรียนการสอน สื่อออนไลน์มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนั้น ผู้ใช้สื่อเหล่านี้ควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อเหล่านั้นๆ รวมทั้งทั้งข้อดีและข้อเสียของการใช้สื่อออนไลน์เป็นอย่างดี เพื่อเป็นการนำสื่อออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นการป้องกันตนเองจากภัยที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2552) เพราะสื่อการเรียนรู้ออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้อย่างสะดวก ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้น สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่ให้บริการบนอินเทอร์เน็ตจึงต้องมีคุณภาพและสามารถนำมาจัดการเรียนรู้ได้

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพครู เพื่อให้ครูได้มีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ เพราะ คุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาคุณภาพ มีศักยภาพ ถือเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูผู้สอนจะได้นำเอาความรู้ความสามารถไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในอนาคตต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ ดังนี้

1. สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นอย่างไร
3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์
โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทราบสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โรงเรียน
ห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. ได้แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์
โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. ครูได้รับการพัฒนาตนเอง มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ และมี
ทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ มีความเข้าใจ และสามารถสืบค้นสื่อที่มี
คุณภาพนำมาเขียนแผนจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย คือ โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
- 1.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ผู้วิจัย
 - 1.2.2 ผู้ร่วมวิจัยจำนวน 8 คน เป็นครูผู้สอนโรงเรียนห้วยทรายวิทยา
จากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ
- 1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 51 คน ประกอบด้วย
 - 1.3.1 ผู้นิเทศ จำนวน 1 คน คือ นายเกษม นรภาร ผู้อำนวยการ
โรงเรียนห้วยทรายวิทยา
 - 1.3.2 วิทยากร คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย
 - 1.3.2.1 นายชัยวุฒิ โสภย์ ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3.2.2 นายวัชรินทร์ นาคะอินทร์ ครูชำนาญการ โรงเรียนเมืองสกลนคร (ธาตุนารายณ์เจงเวง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3.3 ตัวแทนนักเรียน คือ นักเรียนที่เรียนกับผู้ร่วมวิจัยโดยผู้ร่วมวิจัย 1 คน ใช้นักเรียน 6 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยนักเรียน เรียนเก่ง 2 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 2 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ดังนี้

2.1 เนื้อหาในการพัฒนา

2.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อออนไลน์

2.1.3 การจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์

2.1.3.1 การสืบค้นข้อมูลจากสื่อออนไลน์

2.1.3.2 การเขียนแผนจัดการเรียนรู้

2.1.3.3 การปฏิบัติการสอน

2.2 แนวทางการพัฒนาครู ใช้ 3 แนวทางดังนี้

2.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2.2 การมอบหมายงาน

2.2.3 การนิเทศภายใน

3. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาหลักการวิจัยปฏิบัติการวงจร PAOR ตามแนวคิดของ Kemmis & Mc taggart (1988, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) ซึ่งมี 4 ขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นการวางแผน (Planning)

3.2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

3.3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

3.4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ได้แก่

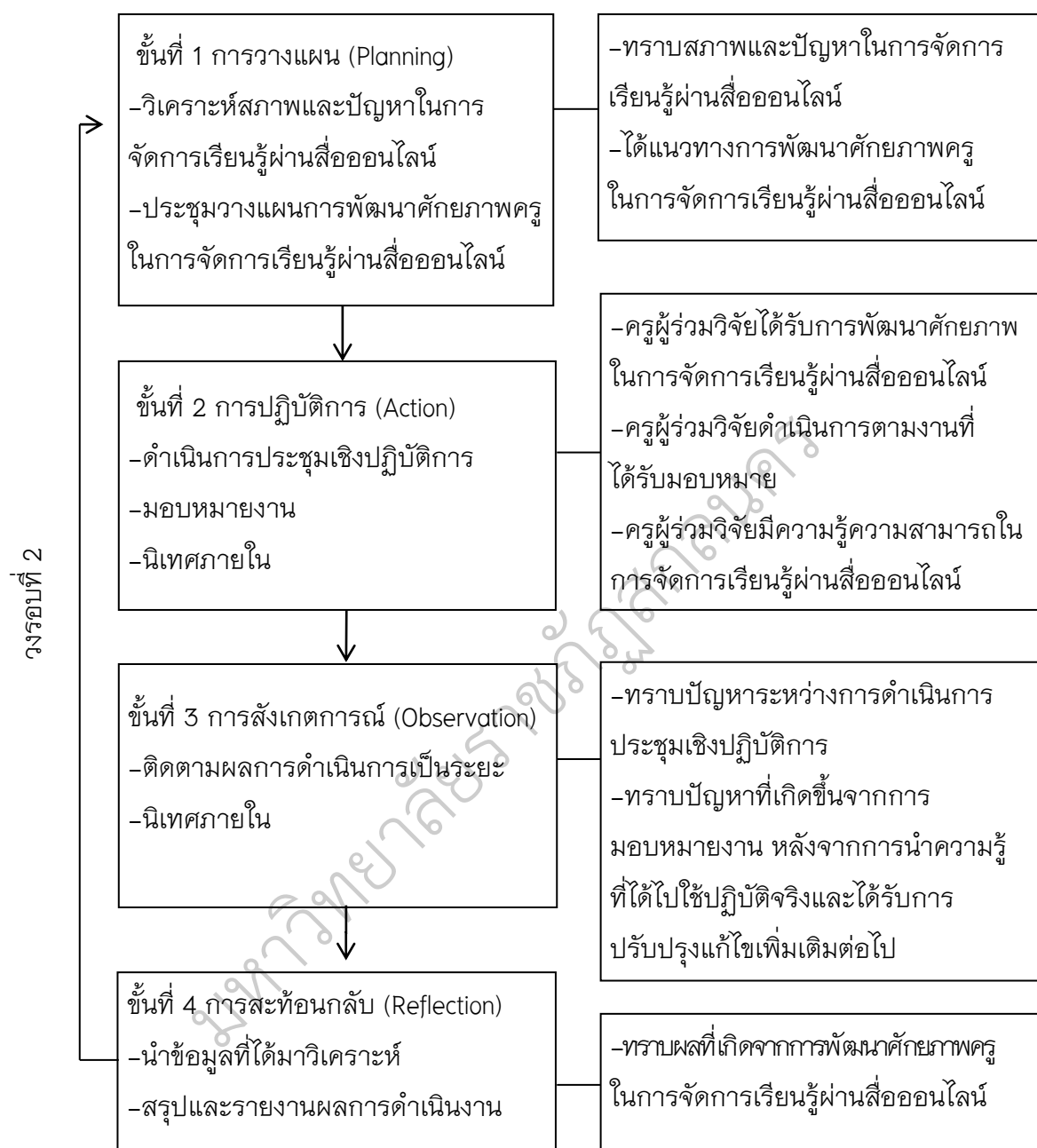
วงรอบที่ 1 เดือน พฤษภาคม 2558 ถึง เดือน กรกฎาคม 2558

วงรอบที่ 2 เดือน สิงหาคม 2558 ถึง เดือน ตุลาคม 2558

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต1 โดยประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการวงจร PAOR ตามแนวคิดของ Kemmis & Mc taggart (1988,อ้างถึง ใน องอาจ นัยพัฒน์,2551, หน้า 301-303) ดังภาพประกอบ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. สื่อออนไลน์ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ เพื่อขยายความในเนื้อหาสาระต่างๆ ให้ชัดเจน เข้าใจมากขึ้น โดยถูกรวบรวมไว้บนระบบ อินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งรวมข้อมูลจากทั่วโลกในทุกรูปแบบ เปรียบเสมือนห้องสมุด ขนาดใหญ่ ที่ผู้คนทุกเพศทุกวัยทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า หาความรู้ เผยแพร่เนื้อหาสาระ อันเป็นประโยชน์ในลักษณะของสื่อการเรียนรู้ออนไลน์
2. การสืบค้นข้อมูล หมายถึง การค้นหาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ สาระการเรียนรู้ในแต่ละวิชา ที่มีประสิทธิภาพ สนองตอบความต้องการของครูหรือ ผู้เรียน ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
3. การจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยครูนำข้อมูลจากสื่อออนไลน์มาประกอบการเรียนรู้ เพื่ออธิบายหรือขยายความของ บทเรียนในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนการฝึกทักษะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน เนื้อหาสาระที่เรียนและเกิดทักษะมากยิ่งขึ้น
4. การเขียนแผนจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการสอนของครูในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน โดยวางแผนการจัดการเรียนรู้จากการนำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
5. ความพึงพอใจของครู หมายถึง ความพึงพอใจในการเข้าร่วมประชุม เชิงปฏิบัติการ เรื่องการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ของครูโรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
6. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ที่แนะนำให้คำปรึกษา ในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเขียนแผนจัดการ เรียนรู้
7. สภาพในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของครู หมายถึง สภาพที่ เกิดขึ้นจริง ณ ปัจจุบัน ในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของครูโรงเรียนห้วยทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8. ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของครู หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของครูโรงเรียนห้วยทรายวิทยาลำปางงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

9. การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ หมายถึง การพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญและความสามารถในการเลือกสื่อที่มีคุณภาพในอินเทอร์เน็ต นำมาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และนำมาจัดการเรียนรู้ได้

10. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ หมายถึง แนวทางการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ผักผ่อนทักษะเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของครูโรงเรียนห้วยทรายวิทยาลำปางงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่กำหนดแนวทางพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

10.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การจัดกิจกรรม การพัฒนาศักยภาพครูโดยการประชุมและให้มีการฝึกปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของครูโรงเรียนห้วยทรายวิทยาลำปางงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้มีศักยภาพในการสืบค้นข้อมูลและข่าวสารต่างๆรวมทั้งจัดเก็บข้อมูลและเนื้อหาที่เหมาะสมจากสื่อออนไลน์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

10.2 การมอบหมายงาน หมายถึง การกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำสื่อออนไลน์มาจัดการเรียนรู้ และดำเนินการตามกิจกรรมที่ได้รับจากการพัฒนาศักยภาพในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เช่น การสืบค้นข้อมูลเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่ครูสอน รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลและเนื้อหาที่เหมาะสมจากสื่อออนไลน์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

10.3 การนิเทศภายใน เป็นการดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก กำกับดูแล ติดตาม เพื่อให้ครูสามารถดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายงานในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ พร้อมทั้งหาทางช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ

11. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หมายถึง ขั้นตอนการค้นคว้าที่ผู้วิจัยได้ศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากร โดยนำเอาวิธีการ แนวทาง หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านการพิจารณาแล้วว่าเหมาะสม ไปทดลองปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ผลตามที่ต้องการ ซึ่งมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่

11.1 ขั้นการวางแผน (Planning) หมายถึง ขั้นตอนกระบวนการที่มีการร่วมกันวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูและร่วมกันวางแผนเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของครู

11.2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ในขั้นการวางแผน

11.3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการสังเกตติดตามและประเมินผลการดำเนินการเป็นระยะ การเก็บข้อมูลความพึงพอใจ ประเมินผลงาน

11.4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) หมายถึง ขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

12. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ หมายถึง ครูได้รับการพัฒนาตนเอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต มีความสามารถและมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ สามารถสืบค้นสื่อที่มีคุณภาพนำมาเขียนแผนจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ได้ มีความพึงพอใจในกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ในทุกๆ ด้าน นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการศึกษาเรียนรู้โดยใช้สื่อออนไลน์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อออนไลน์ ในการจัดการเรียนการสอน